

de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Ministerie van Financiën

Datum 2 november 2012
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hiermee beantwoord ik de vragen die het lid Braakhuis (GroenLinks) heeft gesteld over het betalen van ruim € 4,8 mln. aan zakenbank Lazard voor het omstreden advies over de waarde van ABN-AMRO ten tijde van de overname door de Nederlandse Staat in 2008 (ingezonden 8 augustus 2012 – kenmerk 2012Z14949).

1

Is het waar, wat RTL meldt 1), dat het Ministerie van Financiën ruim € 4,8 mln. betaald heeft aan zakenbank Lazard, onder meer voor de omstreden waardebeoordeling van ABN-AMRO en Fortis - Nederland? Zo nee, om welk bedrag gaat het dan?

Antwoord:

In 2008 is door het ministerie van Financiën 4.760.000 euro (4.000.000 euro en 760.000 euro btw) betaald aan Lazard voor de dienstverlening van deze zakenbank als financieel adviseur bij de verwerving van bedrijfsonderdelen van Fortis, daartoe behoorde de waardering van de relevante bedrijfsonderdelen.

2

Kunt u een uitsplitsing geven van de dit bedrag? Voor welke diensten is dit bedrag betaald? Waaruit bestonden de kosten? Hoeveel personen waren er voor Lazard aan het werk? Wat was hun uurtarief?

3

Was er sprake van prestatiebeloning? Was het bedrag gerelateerd aan indicatoren van de te sluiten deal? Was hetzelfde bedrag uitbetaald, wanneer de deal niet was doorgegaan?

Antwoord 2 en 3:

Dit bedrag is betaald voor de onder 1 bedoelde dienstverlening. Het bedrag is opgebouwd uit een vaste vergoeding voor de overeengekomen dienstverlening, een aanvullend bedrag betaalbaar bij afronding van de transactie en BTW. In deze vergoeding waren alle kosten begrepen; het is niet vastgesteld op basis van uurtarieven of het aantal bij deze advisering betrokken personen.

4

Hoe waardeert u de tarieven van Lazard ten opzichte van de gangbare tarieven in deze sector?

5

Stond de kwaliteit van het product dat Lazard heeft geleverd in juiste verhouding tot de tijdsbesteding en het kostenniveau? Zo nee, heeft het ministerie daarover gereclameerd bij Lazard? Zo nee, waarom niet?

Directie Financieringen

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Ons kenmerk

FIN/2012/ U 841

Uw brief (kenmerk)

2012Z14949

Bijlagen

6

Waren er van tevoren afspraken gemaakt over wat Lazard in rekening mocht brengen wanneer de kwaliteit van het advies te wensen overliet? Zo ja, bent u van plan geld terug te vragen aan Lazard? Wat heeft het ministerie gedaan om het risico te beperken dat er teveel geld betaald zou worden voor omstreden advies?

7

Op welke wijze had het ministerie de kostenbeheersing en de aansturing van dit korte, prijzige project ingericht?

Directie Financieringen

Antwoorden 4-7:

In deze sector worden de vergoedingen mede bepaald door de bij de transactie betrokken financiële belangen en de mate van complexiteit. Gebruikelijk is dat de vergoeding een percentage is van het transactiebedrag (vaak tientallen basispunten, ter informatie: 0,01% is een basispunt), als hierbij was aangesloten in plaats van een vaste vergoeding te bedingen was de vergoeding aanzienlijk hoger geweest. De vergoeding is overeengekomen rekening houdend met de bij de zakenbank beschikbare relevante kennis en ervaring, de onstabiele situatie op de financiële markten, de zeer beperkte beschikbare tijd en de andere specifieke omstandigheden van dat moment.

Ons kenmerk
FIN/2012/ U

Er is een contract gesloten met heldere afspraken over de hoogte van de vergoeding. Er was geen sprake van meerwerk of extra lasten die voor rekening zijn gekomen van de overheid. Bij afspraken waar een vaste vergoeding wordt overeengekomen, liggen de risico's voor meerwerk en extra lasten geheel bij de opdrachtnemer.

8

Als het ministerie opdrachtgever en betaler was, hoe kan het dan dat uw ambtsvoorganger minister Bos in Pauw & Witteman aangaf niet op de hoogte te zijn van hoeveel er voor het advies is betaald?

Antwoord:

Het is gebruikelijk om opdrachtverlening voor de inhuur van adviseurs door het daartoe bevoegde ambtelijke niveau af te laten handelen, binnen de daarvoor geldende regels van het organisatie- en mandaatbesluit.

9

Klopt het dat ook in 2011 er ongeveer € 900.000,- aan Lazard is betaald, terwijl al bekend was dat het advies uit 2008 omstreden was? Kunt u aangeven waarom en waarvoor er in 2011 wederom zaken lijken te zijn gedaan met Lazard?

In 2011 is 325.143 euro (273.229 euro en 51.914 euro BTW) betaald door het ministerie van Financiën aan Lazard, ten laste van de publieke middelen. Dit betrof de advisering op één dossier, waarvoor er concurrentiestelling tussen meerdere partijen heeft plaatsgevonden. Lazard is hier op grond van prijs/kwaliteit criteria als beste uit de bus gekomen. Daarnaast is een bedrag van 595.000 euro (500.000 euro en 95.000 euro BTW) betaald door het ministerie van Financiën met betrekking tot een ander dossier, dat niet ten laste is gekomen van de publieke middelen. Dit bedrag is doorbelast aan de betrokken financiële instelling en door deze aan Financiën is betaald. De advisering in 2011 betrof financiële advisering die past bij de expertise van Lazard.

1) <http://www.rtl.nl/components/financien/rtlz/nieuws/2012/32/advies-zakenbank-lazard-kostte-4-8-miljoen.xml> (8 augustus 2012)

Hoogachtend,
DE MINISTER VAN FINANCIËN

mr. drs. J. C. de Jager